

Тренувальні збори з лінгвістики.

Особиста олімпіада

27 червня 2016 р.

Максимальна оцінка за кожну з п'яти задач — 20 балів

Час виконання роботи — 6 годин

1. Бірманські імена

Іван Держанський, Марія Цидзік

Нижче подано імена 24 бірманських дітей та їхні дати народження:

хлопці		дівчата	
ім'я	дата народження	ім'я	дата народження
kaun mya?	01.06.2009	pañ we	04.06.2009
zeiya сэ	09.06.2009	thouñ uñ	06.06.2009
pyesouñ auñ	18.06.2009	khiñ le nwe	08.06.2009
ne liñ	20.06.2009	wiñ i muñ	10.06.2009
lwiñ koko	24.06.2009	mimi khaiñ	18.06.2009
phouñ naiñ thuñ	25.06.2009	su mya? so	30.06.2009
myo khiñ wiñ	02.07.2009	susu wiñ	07.07.2009
tiñ mauñ la?	04.07.2009	yadana u	08.07.2009
khaiñ miñ thuñ	06.07.2009	tiñ za mə	11.07.2009
wiñ сэ auñ	08.07.2009	yinyiñ myiñ	15.07.2009
the? auñ	11.07.2009	kepi thuñ	20.07.2009
shañ thuñ	21.07.2009	shu mañ сэ	21.07.2009

Завдання. 14.06.2009, 16.06.2009, 24.06.2009, 09.07.2009, 13.07.2009 і 18.07.2009 народилися ще 6 бірманських дітей. Ось їхні імена:

- хлопці: **ñwe siñbu, so mo сэ, ye auñ naiñ;**
- дівчата: **daliya, e tiñ, phyurphyu wiñ.**

Встановіть, хто коли народився.

Примітка. Бірманські імена подано у спрощеній латинській транскрипції. **с** ≈ **ч**, **ε** — відкрите **е**, **h** позначає придихову вимову попереднього приголосного, **ñ** = *ng* в англійському слові *hang*, **ŋ** позначає носову вимову попереднього голосного, **э** — відкрите **о**, **þ** ≈ англ. *th* у слові *with*, **y** = **й**, **ʔ** — приголосний звук (т. зв. гортанне зімкнення).

2. Деху й чемухі

Ксенія Гілярова

Подано слова й словосполучення двома мовами Нової Каледонії — деху й чемухі — та їхні переклади українською мовою у переплутаному порядку:

деху

drai-hmitrötr, gaa-hmitrötr, i-drai, i-jun, i-wahnawa, jun, ngöne-gejë, ngöne-uma, nyine-thin, uma-hmitrötr

українська

вівтар, гроно бананів, календар, кістка, церква, узбережжя (одн.), шило, неділя, скелет, стіна

чемухі

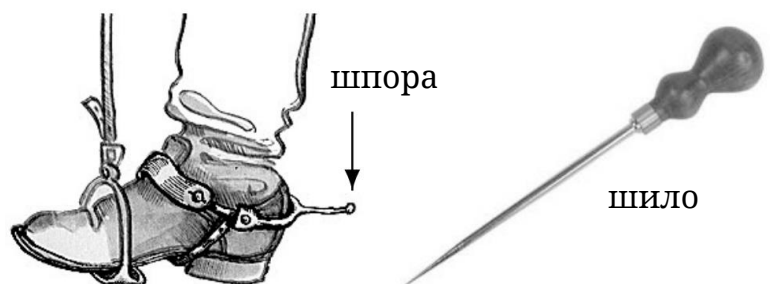
a-pulut, ba-bwén, ba-jié, bé-ôdu, bé-tii, bé-wöli, bé-wöli-wöta, tii, wöta

українська

ліжко, тварина, виделка, стакан, олівець, узбережжя (одн.), писати, сутінки, шпора

Наведено також переклади деяких слів з деху на чемухі:

деху	чемухі
gaa	a
ngöne-gejë	ba-jié
nyine	bé
thin	wöli

Завдання 1. Установіть правильні відповідності.

Завдання 2. Як ви думаєте, що означають слова **wahnawa** і **drai** на деху, а слова **wöli** та **pulut** — на чемухі?

Завдання 3. На деху **tusi** — 'книга', **bii** — 'бджола'. Перекладіть з деху: **i-bii, tusi-hmitrötr**.

Примітка. Мовою деху розмовляють понад 10 000 людей на острові Ліфу, на схід від Нової Каледонії. Мовою чемухі розмовляють близько 2000 людей на східному узбережжі Нової Каледонії. Обидві мови належать до австронезійської родини.

У деху **ë** — відкрите *e*, **ö** ≈ *ьо*, **hm** та **hn** — особливі глухі приголосні; **dr** і **tr** — приголосні, схожі на *d* і *t*, що вимовляються із загнутих назад кінчиком язика; **j** та **th** = англ. *th* відповідно у словах *this* і *thin*; **ng** = *ng* в англ. слові *hang*; **ny** ≈ *нь* у слові *лань*.

Вівтар — головна, найбільш священна частина церкви.

Подано речення мовою лакота у латинській транскрипції та їхні переклади українською:

1	lakhota ki wičhakte Індіанець убив їх.	8	yahi čha hi Ти прийшов, і він прийшов.
2	matho ki wakte Я вбив ведмедя.	9	matho ki hipi na lakhota ki čhopi Ведмеді прийшли та покликали індіанця.
3	lakhota ki mačho Індіанець покликав мене.	10	yahi čha hokšila ki nikte Ти прийшов, і хлопчик убив тебе.
4	tuwa ničho he Хто покликав тебе?	11	lakhota ki wačho na hokšila ki wakte Я покликав індіанця і вбив хлопчика.
5	wičhaša ki tuwa kte Людина когось убила.	12	hokšila ki wakte čha tuwa lakhota ki wičhačo Я вбив хлопчика, і хтось покликав індіанців.
6	tuwa hi he Хто прийшов?	13	lakhota ki hipi čha mayačo Індіанці прийшли, і ти покликав мене.
7	matho ki wičhačo Він покликав ведмедів.		

Завдання 1. Перекладіть українською мовою:

14	wahi čha lakhota ki matho ki wičhačhopi	16	wičhaša ki nikte čha mačho
15	wičhaša ki nikte na mačho	17	nikte

Завдання 2. Перекладіть українською мовою в усі можливі способи:

18 **tuwa kte he**

Завдання 3. Перекладіть мовою лакота:

19	Індіанці вбили хлопчика, і ведмідь прийшов.	21	Кого я покликав?
20	Ти прийшов і вбив індіанця.	22	Люди прийшли, і хтось убив їх.

Примітка. Мова лакота (дакота) належить до сім'ї сіу. Нею розмовляють 6000 людей на середньому Заході США. **š, č, h, y, w, a** — особливі звуки цієї мови.

Подано словосполучення мовою іврит разом з їхніми перекладами українською.

1	dereḥ geveṛ шлях людини	6	ṣalēmē ḏarkō зображення (мн.) його шляху
2	kelev yaldō собака його сина	7	kesef hamməlāxīm срібло цих царів
3	paləḫē xasrām потоки їхнього срібла	8	darəḫē faləḫē ḫəvārīm шляхи потоків людей
4	meleḥ dərāxīm цар шляхів	9	mexer kaləvē haggeveṛ ціна собак цієї людини
5	ṣelem happeleḫ зображення (одн.) цього потоку	10	ṣelem yeleḏ malkām зображення (одн.) сина їхнього царя

Завдання. Перекладіть на іврит:

- 11 зображення (одн.) їхнього потоку
- 12 царі собак
- 13 ціна його собаки
- 14 ціна зображень цих собак

Примітка. Іврит — мова семітської родини, державна мова Ізраїлю, а також деяких єврейських громад і діаспор. Нею розмовляє близько 8 мільйонів людей.

Літера *у* читається як укр. *і*, *х* — як укр. *х*, *ḫ* відрізняється від укр. *х* тільки дзвінкістю, *ḏ* — як англ. *th* у слові *the* (відрізняється від укр. *д* щільним характером), *ṣ* — як укр. *ц*; *ə* — послаблена невизначена голосна (*ə* в англ., нім., франц. транскрипції). Риска над голосною літерою позначає довготу.

Подано мансійські числівники (у латинській транскрипції):

8	ńollow
15	atxujplow
49	atlow nopəl ontəllow
50	atlow
99	ontəlsāt ontəllow
555	xōtsātn xōtlow nopəl at
900	ontəllowsāt
918	ontəllowsātńollowxujplow

Завдання 1. Визначте значення мансійських числівників:

atsātn at
ńolsāt nopəl xōt
ontəllowsātn ontəllowxujplow

Завдання 2. Назвіть по-мансійськи числа:

58, 80, 716.

Примітка. Мансійська мова належить до обсько-угорської групи фіно-угорської сім'ї мов. Нею розмовляє біля 3000 людей у Західному Сибіру (Ханти-Мансійський автономний округ і Свердловська область Росії).

ń — особливий приголосний звук, **ə** — особливий голосний звук мансійської мови. Риска над голосним позначає його довготу.